

Vetenskapen och Bibeln

”Om jag sväljer den vetenskapliga kosmologin i dess helhet, då är det inte bara det att jag inte kan få plats för religionen; jag kan inte ens passa in vetenskapen. Om förnuftet är helt beroende av hjärnan, och hjärnan av biokemin, och biokemin (i det långa loppet) beroende av atomernas meningslösa flöde, ... kan jag inte förstå hur förnuftets tankar skulle ha större betydelse än ljudet av vinden i träden.”

C.S. Lewis.

Jordan Peterson kommenterar detta citat i en intervju med Peter Robinson, Hoover Institute, USA:

”Jag tror inte att vetenskap är möjlig utom en fullständig judisk-kristen etik. Jag tror till exempel inte att man kan vara vetenskapsman utan att tro att sanningen kommer att göra oss fria.

Vi vet inte under vilka villkor vetenskapen är möjlig och vi tenderar att överskatta dess epistemologiska styrka. Den har bara funnits i formell mening i ungefär fem århundraden och den har bara blomstrat under en mycket kort tidsperiod. Och det är fullt rimligt att anta att särskilda förutsättningar var för handen, som gjorde dess uppkomst och överlägsenhet möjlig. ...

En av förutsättningarna är till exempel att den kristna traditionen starkt hävdar att Guds tanke i någon mening är möjlig att veta något om. ... Man måste tro att

det är så, innan man kan ge sig hän en vetenskaplig strävan. Man måste tro att det finns ett samband mellan Logos [Gud] och kosmos struktur. Man måste tro att strävan efter sanning i sig själv är något etiskt gott. Varför skulle man annars bry sig om att [bedriva vetenskap]? Man måste tro att det finns något sådant som ett etiskt gott.

Detta är inte vetenskapliga frågor, och det är därför jag anser att argumenten från personer som [Christofer] Hitchens är svaga. Hitchens, Dawkins med flera har en metafysik, som de inte vet något om. Och de antar att den metafysiken är självklar, men den är faktiskt inte självklar. De antar att den kan härledas från observationer av den empiriska verkligheten. Invändningen mot det är: Nej, det kommer att finnas axiom i ditt perceptionssystem, som inte kan härledas från innehållet i ditt observationssystem. Och man kan tycka att det inte är särskilt vetenskapligt ...”¹

Det är en allmänt accepterad uppfattning att vetenskapen levererar säker kunskap om världen. Men grunden för att tro detta – och för att vetenskapen över huvud taget har kunnat växa fram – är den kristna världsbilden och etiken och dess premisser, som i sin tur härrör från Bibeln.

Det betyder att den som påstår att vi kan lita på vetenskapen inte kan göra så utan att låna från det kristna kulturarvet och ytterst från Bibelns världsbild.

Det är till och med oärligt och felaktigt för den som inte omfattar den kristna världsbilden att göra det, utan att erkänna den skuld som man står i till en kristen världsbild och Bibeln. Jordan Peterson är inte kristen, men han erkänner vetenskapens beroendeförhållande till den kristna religionen, dess etik och (i vart fall några av) dess trossatser och tankepremissar.

Det är mycket vanligt förekommande att man inte erkänner detta beroende i förhållande till kristen tro, men många kritiker finns också till denna oseriösa inställning. Flera exempel på (vetenskapsteoretiska) kritiker finns och diskuteras i Anders Gerdmars bok *Det står skrivet* och nämns kort i en recension av den boken i detta nummer av *Begrunda*.

Gerdmars ärende är annars att diskutera den syn på Bibeln som lärs ut inom akademien och vilken metod som bör användas vid studiet av Bibeln. ELM/BV har från start (1911) byggts på en klassisk reformatörsk bibelsyn där Guds ord i princip har ansetts överordnad all annan auktoritet, inklusive vetenskapen. Med tanke på de stora och genomgripande förändringar i livssyn och samhälle som skett sedan början av förra seklet, finns anledning att ställa frågan vilken ställning Guds ord har i dag i ELM, vilket redaktören gör i "ELM och bibelsynen".

En stor förändring som skett gäller synen på familjen, som tidigare betraktats som samhällets främsta och mest grundläggande byggsten. Per Ewert, som har ägnat sig åt att studera det svenska samhällets utveckling mot en utstuderad "statsindividualism", bidrar med en artikel om "En socialistisk familjepolitik", som också är undertiteln på en viktig politisk skrift från 1972, *Familjen i framtiden*.

Björn Nissen har översatt en internationellt uppmärksammat bok av vetenskapsfilosofen Stephen Meyer om de spår av intelligens som står att finna i livets grundläggande byggsten, cellen. Nissen ger oss ett referat av innehållet i boken, som utkommer i svensk språkdräkt under året (2022).

Det är intressant att notera att flera internationellt kända intellektuella, som inte är kristna – inklusive ovan nämnde Jordan Peterson – under senare år har lyft fram kristendomens stora och ofrånkomliga betydelse för den västerländska kulturens framväxt liksom för vår framtida överlevnad som civilisation. En kort presentation av dessa tänkare har vi hämtat från en artikel på *The Stream*, "Ateister lovordar kristendomen?"

Men detta nummer inleds med ett försvaret för den klassiska synen på den dubbla utgång och kommande rättvisa dom, som Bibeln undervisar om. Stefan Swärd, som tidigare har varit ordförande i Svenska Evangeliska Alliansen, har skrivit i ämnet.

Vi avslutar i vanlig ordning med några valda ord av Luther om vilka människor vi är satta att tjäna.

Peter Henrysson

redaktör

1. Dessa kommentarer från Jordan Peterson om vetenskapens förutsättningar återfinns 21 minuter in i intervjun (The Importance of Being Ethical) som kan avlyssnas på www.youtube.com/watch?v=DcA5TotAkhs.